

Одеський національний медичний університет
Кафедра неврології та нейрохірургії

Силабус навчальної дисципліни
«Неврологія»

Обсяг	12 кредитів / 360 годин
Семестр, рік навчання	3-4 семестр, 2 рік навчання
Дні, час, місце	Згідно з розкладом в аудиторії неврології та нейрохірургії. Вул. Тіниста, 8
Викладач (-і)	Сон Анатолій Сергійович, д. мед. н., професор, завідувач кафедри неврології та нейрохірургії, Солодовнікова Юлія Олександрівна, к. мед. н., доцент кафедри неврології та нейрохірургії
Контактний телефон	+380674880507, +380973221657
E-mail	anatoliy.son@onmedu.edu.ua yuliia.solodovnikova@onmedu.edu.ua
Робоче місце	Кабінет завідувача кафедри неврології та нейрохірургії. Вул. Тіниста, 8
Консультації	<i>Очні консультації:</i> вівторок – з 14.00 до 16.00; четвер – з 9.00 до 13.00 <i>Онлайн консультації:</i> вівторок – з 14.00 до 16.00; четвер – з 9.00 до 13.00 <i>Microsoft Teams</i> або через <i>Telegram/Viber</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація з аспірантами здійснюється через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація з аспірантами буде здійснюватися за допомогою E-mail та програм: Microsoft Teams, Telegram та Viber.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Неврологія» є нервові хвороби.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі)

Вивчення навчальної дисципліни «Неврологія» базується на попередніх (забезпечуючих) дисциплінах: «Неврологія» (студ. курс), «Нейрохірургія» (студ. курс), а також дисциплінах спеціальності.

Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Неврологія» є здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в неврології, результати якого мають наукову новизну,

теоретичне та практичне значення.

Завдання дисципліни:

- визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в неврології;
- оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; вивчити новітні методи дослідження та лікування в неврології;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених неврологічних;
- аналізувати типову та атипову клінічну картину найбільш поширених неврологічних захворювань, виявляти їх ускладнення;
- складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених неврологічних захворюваннях та їх ускладненнях, оцінювати прогноз;
- проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених неврологічних захворювань;
- визначити тактику ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування) хворого при найбільш поширених неврологічних захворюваннях та їх ускладненнях;
- діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в неврології;
- проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію при найбільш поширених неврологічних захворюваннях.

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни аспіранти повинні

знати:

- історію розвитку та сучасний стан наукових знань в неврології;
- етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференціальну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при неврологічних захворюваннях та їх ускладненнях;
- актуальні наукові завдання та проблеми неврології.

вміти:

- проводити діагностику та лікування найбільш поширених неврологічних захворювань в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;
- виконувати діагностичні процедури та інтерпретувати результати сучасних методів дослідження, здійснювати окремі лабораторні та інструментальні дослідження самостійно в межах наукової роботи;
- застосовувати медичні інформаційні технології та медичну літературу у діагностиці та лікуванні неврологічних захворювань;
- проводити патентно-інформаційний пошук з обраної наукової теми дослідження у вітчизняних та закордонних джерелах, наукометричних базах;
- проводити критичний аналіз сучасних даних, розробку і синтез нових ідей з актуальних проблем неврології;

- формулювати мету та наукові завдання з обраної наукової теми;
- розробляти дизайн дослідження;
- вибирати методи наукового дослідження, адекватні поставленим меті та завданням;
- презентувати отримані дані у вигляді публікацій та доповідей на національному та міжнародному рівні;
- впроваджувати досягнення науки і техніки у клінічну практику.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (160 год.), а також – через організацію самостійної роботи аспірантів (180 год.); всього – 360 год. (12 кредитів).

Вивчення дисципліни реалізується на основі таких методів навчання:

- за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;
- складання графічних схем;
- розв'язання творчих завдань;
- бліц-опитування;
- виконання письмових завдань;
- індивідуально-контрольна співбесіда;
- логічні вправи;
- рольові (ділові) ігри;
- ситуаційні завдання («кейс-метод»);
- проблемний метод навчання, який націлений на формування у слухачів спроможності до діалогу та вміння відстоювати свою власну думку;
- метод навчання «мозковий штурм», який спонукає слухачів проявити творчий підхід і знайти альтернативні методи вирішення запропонованих завдань шляхом вільного вираження думок.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи. Синдромологія уражень нервової системи.

Тема 2. Методи обстеження в неврології.

Тема 3. Ураження периферичного відділу нервової системи.

Тема 4. Запальні, інфекційно-запальні, інфекційно-алергічні, паразитарні та пріонні захворювання нервової системи.

Тема 5. Судинні ураження нервової системи.

Тема 6. Патологія вегетативної нервової системи та нейроендокринні розлади.

Тема 7. Травми нервової системи. Пухлини нервової системи.

Тема 8. Епілепсія та епілептичні синдроми.

Тема 9. Порушення сну та бодрювання. Невротичні розлади.

Тема 10. Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в неврології.

Тема 11. Новітні напрямки наукових досліджень в неврології.

Тема 12. Сучасні методи лабораторної діагностики в неврології.

Тема 13. Сучасні методи інструментальної діагностики в неврології.

Тема 14. Доказова медицина в сучасній неврологічній науці.

Тема 15. Коморбідність в неврології як проблема сучасної науки.

Тема 16. Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в неврології.

Тема 17. Етика та методологія наукового дослідження.

Тема 18. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.

Тема 19. Особливості викладання неврології у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.

Тема 20. Ведення хворих з ураженням периферичного відділу нервової системи.

Тема 21. Ведення хворих із запальними, інфекційно-запальними та інфекційно-алергічними захворюваннями нервової системи.

Тема 22. Ведення хворих із судинними захворюваннями нервової системи.

Тема 23. Тактика лікувальної роботи при травмах, пухлинах нервової системи.

Тема 24. Тактика ведення хворих на епілепсію.

Тема 25. Ведення хворих із невротичними розладами.

Тема 26. Принципи та особливості застосування фізіотерапевтичних, психотерапевтичних та ін. методів лікування в неврології.

Тема 27. Реабілітаційні заходи в неврології. Хірургічне лікування в клініці неврологічних захворювань.

Тема 28. Основні засади та особливості використання фармакотерапії в клінічній практиці.

Тема 29. Надання невідкладної допомоги при коматозних станах різного генезу.

Тема 30. Надання невідкладної допомоги при епілептичному випадку та у випадку епілептичного статусу.

Тема 31. Кризові стани. Акінетичний мутизм. Каталепсія. Психомоторне збудження.

Тема 32. Надання невідкладної допомоги при гострих ураженнях головного, спинного мозку та периферичного відділу нервової системи судинного, інфекційно-запального, інфекційноалергічного, дегенеративного, пухлинного, травматичного, інтоксикаційного генезу.

Тема 33. Ураження нервової системи при отруєннях токсичними, нейротропними речовинами.

Тема 34. Електротравма, переохолодження та перегрівання.

Тема 35. Гостра неврологічна патологія при метаболічних порушеннях (цукровому діабеті, порушенні функції нирок, печінки, щитовидної залози, наднирників, порфірії, гострому панкреатиті тощо).

Тема 36. Смерть головного мозку.

Тема 37. Нейросифіліс. Ранні форми (менінговаскулярний сифіліс, гострий та хронічний менінгіт, сифіліс судин головного мозку, дифузійний цереброваскулярний сифіліс, гума). Пізні форми (паренхіматозний сифіліс, спинна сухотка, прогресуючий параліч, табопаралічі).

Тема 38. Вроджені аномалії нервової системи. ДЦП.

Тема 39. Принципи топічної та функціональної діагностики неврологічних захворювань.

Тема 40. Клінічні прояви захворювань периферичної нервової системи в залежності від рівня ураження.

Тема 41. Повільні інфекції нервової системи.

Тема 42. Неврологічні прояви ревматологічних хвороб.

Тема 43. Соматоневрологічна патологія.

Тема 44. Травми нервової системи у дитячому віці. Пухлини нервової системи у дітей.

Тема 45. Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля.

Тема 46. Інноваційні напрямки наукових досліджень в неврології.

Тема 47. Визначенні мети і завдань наукового дослідження в неврології.

Тема 48. Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку в неврології.

Тема 49. Пошук нових наукових даних, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі.

Тема 50. Статистична обробка даних в неврологічних дослідженнях.

Тема 51. Презентація отриманих даних у вигляді публікації та доповідей на національному та міжнародному рівні.

Тема 52. Впровадження досягнень науки у неврологічну практику.

Тема 53. Роль генетичних досліджень в сучасній неврологічній науці.

Тема 54. Науково-методичні засади викладання неврології на до дипломного етапі навчання.

Тема 55. Хронічні повільні нейроінфекції (боковий аміотрофічний склероз, губчата енцефалопатія Крейцфельда-Якоба).

Тема 56. Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я.

Тема 57. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.

Тема 58. Головний біль. Синдром внутрічерепної гіпертензії. Синдром внутрічерепної гіпотензії.

Тема 59. Вроджені дефекти хребта і спинного мозку. Сирингомієлія.

Тема 60. Диференційна діагностика епілептичних та не епілептичних нападів.

Тема 61. Особливості лікування неврологічних захворювань в дитячому та похилому віці.

Тема 62. Принципи діагностики невідкладних станів. Коми різного генезу, їх диференційна діагностика. Порушення свідомості та їх оцінка.

Тема 63. Різновиди синкопальних станів. Тактика лікаря невролога при синкопальних станах у пацієнтів.

Тема 64. Методи нефармакологічного модулювання епілептичних припадків.

Тема 65. Вікові особливості перебігу невідкладних станів в неврології.

Тема 66. Гострі порушення мозкового кровообігу: минуці порушення (церебральні судинні кризи і транзиторні ішемічні атаки), та інсульти (геморрагічні та ішемічні).

Тема 67. Невідкладні стани при гострих ураженнях головного мозку судинного, інфекційно-запального, інфекційно-алергічного, дегенеративного, пухлинного, травматичного, інтоксикаційного генезу (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностика та диференційна діагностика).

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна:

1. Неврологія: навчальний посібник / [І.А.Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук, А.С. Сон, та ін.] за редакцією І.А. Григорової, Л. І. Соколової - 3-є видання – Київ, ВСВ «Медицина», 2020 р. – 640 с.

2. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритми діагностичного пошуку. Шкробот С.І., Салій З.В., Бударна О.Ю. Укрмедкнига, 2018. – 156 с.

3. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. посібник / за ред. Л.І.Соколової, Т.І.Ілляш. – 2-ге вид. – Київ: Медицина, 2020. – 143 с.

4. Медицина невідкладних станів. Екстрена(швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рошин та інші / за ред. І.С. Зозулі. - 3-є видання, пер. та доп. - Київ. - ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.

5. Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Матвієнко Ю.Щ. Ішемічний інсульт: вторинна стаціонарна допомога: навч. посіб. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. – 160 с.

б) додаткова:

1. Боженко М.І., Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Негрич Н.О. Головний біль. Навчальний посібник.-К.: Видавничий дім «Медкнига», 2019. – 48 с.

2. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 1 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона.- «Медицина», 2020. - 258 с.

3. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 2 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона.- «Медицина», 2021. - 778 с

4. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 3 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона.- «Медицина», 2021. - 642 с.

в) електронні інформаційні ресурси:

1. Medical Books On-line Library (Neurology) – free download

<http://medbookshelf.info/category/neurology/>

2. Клінічні настанови з неврології. (Наказ МОЗ України N 487 від 17.08.2007)

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0487282-07#Text>

3. Міністерство охорони здоров'я України

<http://moz.gov.ua>

4. Державний експертний центр МОЗ України

www.dec.gov.ua/mtd/home/

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності надається перевага стандартизованим методам контролю: усному опитуванню, структурованим письмовим роботам, дискусіям, ролевим іграм, доповідям. При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність слухачу виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою. Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом (здобувачем) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Значення оцінки **«відмінно»**: аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для розв'язання задач, здатен продукувати новаторські способи вирішення проблем, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Значення оцінки **«добре»**: аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки **«задовільно»**: аспірант здатен оволодіти значною частиною теоретичного матеріалу, але переважно – в репродуктивній формі, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки **«незадовільно»**: аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

До підсумкової атестації допускаються лише ті аспіранти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковим контролем з дисципліни «Неврологія» є іспит.

Оцінка за дисципліну є середнім арифметичним двох складових:

- 1) середній поточний бал як середнє арифметичне всіх поточних оцінок;
- 2) традиційна оцінка за іспит.

Отриманий середній бал за дисципліну шляхом його помноження на 40 (отримана оцінка округлюється до цілих) конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою, яка, свою чергу, переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою.

Середній бал за дисципліну	Оцінка з дисципліни за 200-бальною шкалою	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою (традиційна оцінка)
4,62–5,0	185–200	5
3,77–4,61	151–184	4

Самостійна робота

Оцінювання самостійної роботи аспірантів та здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, а також на підсумковому контролі (іспиті).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)***Політика щодо дедлайнів та перескладання***

Завдання необхідно виконувати вчасно згідно дедлайну. За невчасне виконання завдання аспірант отримує незадовільну оцінку. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ» (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Перескладання здійснюється відповідно до затвердженого графіку.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізнень

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота на аудиторних заняттях (лекціях і семінарських заняттях). Запізнення аспіранта дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої

На занятті допустимим є користування мобільними пристроями з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії

Під час знаходження в аудиторії мають культивуватися такі цінності: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливність та неупередженість; аргументованість згоди або незгоди з думкою інших учасників дискусії, а також власної думки; шанування гідності особистості опонента/-ки під час спілкування; дотримання етики академічних взаємовідносин.